

Geschenk voor Nederlands jufferschap

<https://hdl.handle.net/1874/36487>

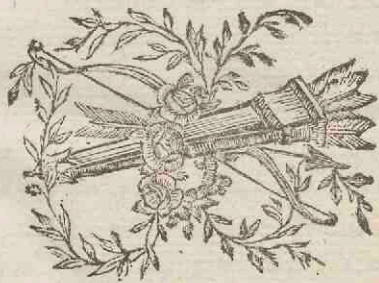
gec

G E S C H E E N K

V O O R

N E D E R L A N D S

J U F F E R S C H A P .

Te A M S T E L D A M,
 Bij J. VAN WERVEN, Boekverkooper.
 MDCCLXXXIX.

* * *

*W*ij waagen het, om het leezend Publiek, en onder deze, der Jufferschappe, dit Werkjen aan te bieden; — ons oogmerk is alleen, om door het bijeen verzamelen van bevallige, leerzaame of onderhoudende Stukjens, in de uren van uitspanning, een aangenaam onderhoud aan onze Leezeressen te verschaffen. —

Alle onderneemingen zijn niet aanfonds tot die volkomenheid, als men wel zoude wenschen, wij zullen echter ons bevljtigen, om meer en meer die gewenschte volkomenheid te bereiken, wanneer wij slechts zoo gelukkig mogen zijn, van eenige goedkeuring te erlangen.

In dit geval zullen wij, van tijd tot tijd, met een soortgelijk Stukjen vervolgen, terwijl wij elk, welke het zijne hier toe wil bijdragen, ernstig uitnoodigen, het zelve aan den Drukker dezès te zenden, wanneer wij, zoo mogelijk, daar van een dankbaar gebruik zullen trachten te maaken.

*

Wij

(2)

Wanneer 'er zoo veele Stukjens afgedrukt zijn, dat dezelys een behoorlijk deel kunnen uitmaaken, zullen wij het zelve van een zindelyken Titel en behoorlijk Register voorzien.

Dit is alles, wat wij nodig achteden vooraf te berichten, terwijl wij ons ten ernstigsten in de gunst de Nederlandsche Jufferschap aanbeveelen.

DE UITGEEVERS.

M I J N E L A A T S T E B E E D E .

Vrienden! als ik na mijn lijden,
 Rust in 't graf, bevrijd van leed;
 En dat meisje ook mogt lijden,
 't Geen vergeefsch mij klagen deed.
 Vrienden, slaat mijn bee niet af
 Als ik rust in 't stille graf,
 Als ik rust in 't stille graf.

Doe mijn kleine harp dan pronken,
 Op mijn graf, in 't waglend gras,
 Waar de Maan heur kan belonken,
 Die mijn troost bij 't klagen was;
 Die zo vaak mijn kwijnend hart,
 Hulp verschaftte in bittere smart.
 Hulp verschaftte in bittere smart.

Mooglijk zal zij zich verkloeken,
 't Meisjen, dat mij kwijnen deed!
 Om mijn rustplaats op te zoeken,
 Tot vermindring van haar leed;

Adagio.

Vrienden als ik na mijn lij--den, Rust' in't graf be--vrijd van leed;

En dat meis--jen ook mogt lij--den, 't geen vergeefsch mij kla--gen deed.

Vrien--den! Slaat mijn beê niet af, Als ik rust in't Stil--le

graf Als ik rust in't Stil--le graf.

Ligt, bij 't grievend henen gaan,
Schenkt haar oog me' een stille traan,
Schenkt haar oog me' een stille traan.

O! hoe wil mijn harp dan trillen,
Ruisfchen met een zacht gewoel!
't Koud gebeente zelf zal rillen,
Mooglijk vatbaar voor gevoel:
Vrienden, laat mijn beê niet af!
Als ik rust in 't stille graf.
Als ik rust in 't stille graf.

M.

SCHEPPING DER VROÛW.

Alles was niets: — niets — onbegrijpelijk niets
 de EEUWIGE sprak — en millioenen waerelden kwamen
 te voorschijn — de aardbol wentelde om haren as —
 en de schoonheid haarer oppervlakte verkondigde Gods
 Almagt — eene ontelbaare meenigte van levendige scep-
 felen wemelden op, in en rondom haar — De mensch —
 de rustige mensch — de edelste onder de scephelen, met
 den Adem des Almagtigen begiftigd — had een vuurig
 gevoel van zijn aanwezen — hij beschouwde de schepping
 met eerbied — alles baarde ontzag — alleen zijne een-
 zaamheid — zijne trelende eenzaamheid — bragt hem
 in mijmering — hij beschouwde de gansche natuur en
 alles had zijne wedergade, alles ademde liefde en teder-
 heid — zelfs de forsche en statige leeuw streelde zijn
 dartelende wederheft — het klaagend tortelduifjen kir-
 de niets dan *liefde, liefde en medegevoeligheid* — de kwij-
 nende nachtegaal kweelde met de innemendste melodie teér-
 heid en het gansche woud was gevoel — De mensch,
 door dit roerend tooneel in de tederste aandoeningen als
 wechgezonden, sloeg zijn treurig oog naar het tintelend
 stargewelf — de Maan, de bleeke en zagt drijvende
 maan was de stille geruige zijner opwellende vervoeringen —

een kwijnende zucht ontslopte zijn boezem — zijn hart
 klopte — en hij gevoelde zijne geheele bestemming : —
 de VADER der geesten , de volmaakte en onuitputtelijke
 Bron van zuivere liefde en tedere deelneming — besloot
 zijn geluk : — de Engelen juichten ; — de Roos
 bloosde — en God schiep de Vrouw !

M.

A F S C H E I D.

Vaarwel, lieve Cloë!

Ach! voor eeuwig vaarwel!
 God! — aanbiddelijke engel!
 Het noodlot rukt voorwaards!
 Het lacht om mijn poogen,
 En rukt mij ter neer.

Waar zijn thans die dagen,
 Die lachende dagen!
 Ha! — bedrieglijke wellust!
 Uw droefsem is alles,
 Oij laaft ons met smarte,
 In schijn van vermaak,

Waar vinde ik thans vreugde!
 Zou iets mij vertroosten?
 — De rillende doods-engel,
 Stuuwt rust en duisternis;
 Toont mij den grafheuvel,
 En roept: *hier is heil!*

Vaarwel dan, mijn Cloë!
 Vaarwel dan, voor eeuwig!
 Ach! zo eens mijn rustplaats
 Door u wordt betreedend,
 Beklaag dan mijn noodlot,
 En schenk mij een traan!

M.

M I J N R A M P .

Helaas! moest ik dien dag belooven!
 Waarop mijn diëtbre ziels-vriendin
 DAMETAS haare hand zal geeven,
 In weêrwil van mijn tedre min.

Ach CHLOË! welk een bittere smarte,
 Gij mindet mij dan slechts in schijn!
 De wellust van mijn kwijnend harte
 Zal hem tot vreugd, mij weedom zijn.

Hoe konde ik zo getrouw beminnen; —
 Doch wie kan liefde wederstaan?
 Wie! wie kan 't noodlot overwinnen! —
 Dit hart blijft eeuwig voor u slaan.

Wanneer de ziel mij zal ontvlugten,
 Bij 't scheiden uit deez' rampwoestijn;
 Zal de allerlaatste mijner zuchten,
 Voor u! voor u! mijn CHLOË zijn.

O vreugde van mijn vroege dagen!
 Waar bleef dan al die blijde hoop!
 Om CHLOË's liefde wech te draagen,
 Door heel mijn verd'eren levensloop!

Hoe dikwerf, aan mij zelf verlooren!
En schreiënde aan uw kloppend hart,
Heb ik u eeuwig trouw gezworen,
Vertederd door de liefde-smart.

Die zalige uren zijn verdweenen,
De dood beflscht mijn treurig lot.
'k Zal tot aan 't graf mijn ramp beweenen;
Mijn ramp! wanneer het einde! ... ô God!

M.

* * *

* *

*

C H L O Ë ' S B O E Z E M .

Mijn Chloë schoon en welgedaan,
 En voor de min geboren,
 Heeft in haar hoofd twee oogjens staan,
 Die hart en ziel bekooren.

Haar koontjen, waar de roos op wast;
 Haar mondjen noopt tot minnen;
 Haar boezem tart het blankst albast;
 Haar leest verrukt de zinnen.

De kleine Zephier speelt verheugd,
 Al dartlend met heur hairen,
 God AMOR zelfs, vervoerd door vreugd,
 Rekt haar de zilvren snaaren.

Zy stemt: haar tedre melodij
 Smeedt elk in liefde-boeijen,
 Haar vingers zweeven als de bij,
 Haar stem doet harten gloeijen.

De tedre *Filomee* ziet
 Hier stem aan schoonheid paaren,
 Zij zwijgt, verrukt door 't godlijk lied,
 En blijft verkwijnend staaren.

Allegro non tanto.

Een meisjen schoon en wel--ge--daan en voor de min ge--boo--ren en

voor de min geboo--ren, heeft in haar hoofd twee oogjes staan, heeft in haar hoofd twee

oogjes staan, die hart en Ziel bekoo--ren, die hart en Ziel be=

koo--ren.

Zij zwijmt, vervoerd door 't zoet geluid,
 En viel — of 't zo moest weezen —
 Op 't golvend zacht albast; waar uit
 Die lieve toontjens reezen.

Zij ligt nog eens haar kopje in 't rond,
 Voldaan, schoon zij moest sneeven,
 Dat zij zo schoon een outer vond,
 Voor 't einde van haar leven,

M.

A A N C H L O Ë.

Ach Cloë, het noodlot bezwoor dan mijn onheil,
 Mijn ziel mint voor eeuwig,
 Ja, dierbaare Cloë!
 Mijn gloeiënde traanen
 Getuigen mijn liefde.

Gij mint ook; — uw hart door de liefde veredeld,
 Slaat wellend en teder; —
 Dan ach! voor een ander —
 Terwijl ik verkwijne,
 En door klachten verga.

Ach! moest dan één opslag, zo edel, zo treffend,
 Een opslag zo minlijk,
 De bron mijner smart-zijn?
 Twee engelen blikken
 Mijn leven verbittern?

Misfchien, lieve Cloë! — misfchien zucht uw hart eens;
 „ Zijn onheil was grievend,
 „ Hij minde met eerbied,
 „ Geen wulpsche vervoering
 „ Bestuurde zijn keus.

„ Thans ligt hij bedolven — die edele jongling!
 „ In 't graf — gansch vergeeten;
 „ Ach konde ik hem troosten,
 „ Een traan van zijn Culoë
 „ Bedauwde zijn graf.”

Ó Dierbaare Cloë! zo zulks eens gebeurde,
 Mijn ziel, gansch verteederd,
 Zou enkel gevoel zijn,
 En dankte Gods almagt,
 Voor zulk een wellust!

M.

BEDE OM EEN LANGER LEVEN.

(naar Gleim.)

Lieve Dood! gij zijt verbijsterd;
 Zoekt gij niet mijn goeden Buurman
 Met zijn oude kromme rugge;
 Zie, hij woont ter rechter zijde,
 Ga daar heen! gij zult hem vinden,
 En hij heeft u reeds geroepen.
 Lieve Dood! gij zult niet dwaalen;
 Lieve Dood! ei ga toch verder.
 Daar, hier is mijn gansche buidel,
 Alle deze Gouden stukken
 Heb ik laatst voor u gewisfeld,
 Neem het aan en ga voorbij mij.
 Hoort gij niet mijn Buurman roepen,
 Haal hem maar, hij zal u danken.
 Dood! Gij dwaalt; moet ik dan zweeren?
 Neen, wij willen niet krakeelen;
 Zie hier zijn nog meêr Dukaten
 Wees zo goed, als onze Richter,
 Laat u toch niet langer bidden!
 Neem het Goud en laat mij leeven.
 Wilt gij niet, wel, laat het blijven;
 Laat mij slechts nog éénmaal kussen.

D A M O N E N C L O R I S .

Zie hier, lieve CLORIS! een tuiltjen van roozen,
Die bijna zo zoet als uw koontjens bloezen.....
Hoe nu?

o CHLORIS! ik hoopte, het zou mij gelukken,
Dit zingende, op uwen boezem te drukken —
Gij zwijgt.

Is 't mogelijk, meisjes! hoe kunt gij zo weezen,
Had ik van PHILIS dit ooit kunnen vreezen;
Gij wijkt.

Hoe kent gij dan mij niet — vergeet gij uw herder?
o Jammer! uw stuurschheid gaat zelfs nog verder, —
Gij vliedt.

Vergeet gij, o CLORIS! mijn liefde, mijne eeden,
Mijn trouw, mijne diensten, mijn traanen en beden:
Gij staat.

Gij zult, ja ik hoop het, uw DAMON toch hooren,
Zeg, lieve, kon u mijne gulheid verftooren?
Gij keert!

ô CLORIS, ô meisjes, gij hebt mij bedroogen,
ô Ja, ik zie het aan 't lonken der Oogen;
Gij lacht!

„ Ja DAMON, ja herder, gulhartige zanger
„ Ik heb u, — nu lach ik — — ik kan niet langer — —
„ Gefopt.”

„ Omhels mij, hier ben ik — — zoud gij me niet fieren
„ Daar ik uwe liefde voel zegevieren:
„ Hal ha.”

ô CLORIS! nu voel ik, nu smaak ik eerst weelde,
*k Zal speelen, zo fchoon als DAMON ooit speelde: — ...
Dat 's zoet!

AAN DEN ZUIDEN-WIND.

Zuidenwindjen! die door takjens,
 Blaadjens, bloempjens, kruidjens speelt;
 Zoete geurtjens, koeltjens, togtjens,
 Aan de schepflen mededeelt:
 Die verkwikb're regendroppen
 Op het dorstig aardrijk spreidt;
 Zo gij ooit een sterv'ling hoordet,
 Toon dan uw goedgunstigheid;
 CLORIS heeft een bloemenperkjen,
 Door haar eigen vlijt, beplant,
 't Is, tot nog toe, door geen buijen,
 Door geen stormen aangerand;
 Veelen staan op 't openbreken,
 Veele toonen 't hoofd maar pas;
 O Wie weet, hoe schoon zij bloeijen,
 Daar een schoonheid Plantster wast
 Geeft het nu een regenvlaagjen,
 Geef het nu eens zonneshijn,
 Geef het nu een geurig koeltjen,
 Dan zal CLORIS vrolijk zijn;
 Dan zal ik, om CLORIS vreugde,
 U verheffen in mijn lied;
 O! gij blaast reeds, Zuidenwindjen!
 Dichters, neen, versmaadt gij niet.

GEZELSCHAPS LIED.

Stem: *Exaltans, echantons &c.*

C H O O R.

Zing en lach, zing en lach!

Laat de Vreugd ons hart doorstroomen:

Zie, het glas is omkranst,

Zie hoe de blijdschap om ons danst.

S O L O.

Ginder rijst de bleeke maan,

Spiegelt in den vollen beker,

En zij lacht de Meisjens aan,

Drink en kusch bij 't licht der maan.

C H O O R.

Zing en lach, &c.

S O L O.

Ligt nu vrij den vollen beker;

Elks hart wordt reeds verrukt,

Daar elk op des meisjens wangen

De Kusch der vreugde drukt.

Drink den wijn, kusch en lach,

Maan en Nacht verbiên het schroomen.

C H O O R.

Zing en lach, &c.

S O L O.

Ginder wekt de heldre glans,
Van de star der reine liefde,
Ginder wekt die heldre glans,
Lieve Meisjens! u ten dans.

C H O O R.

Zing en lach.

S O L O.

Ginder klinken reeds schalmecien,
Schoon — klinken ze in die laan,
Voegt u saamen, dans in reien,
Reeds heft de danstoon aan.
Dans en lach, kusch en drink.
Stilte en nacht verbiên het schroomen.

C H O O R.

's Meisjens oog, 't liefde vuur
Doet de vreugd door de adren stroomen:
Dans, dans, dans, in het rond.
Die vreugd duur' tot den morgenstond.

N.

C H L O Ë.

Gevolgd naar 't Hoogdultsch.

Mijn Moeder sprak laatst: „ ChLoë! hoor,
 „ Hoe! kunt gij zulks dan niet verbindren?
 „ Foei, daaglijks zie 'k uw kudde mindren ”
 'k Zei: moeder, hoe kan ik daar veor?

„ Roep hulp, mijn kind! zo dra gij ziet,
 „ Dus sprak zij, als de wolven komen,
 „ Schreeuw uit de borst, zij zullen schroomen.”
 Maar wolven moeder! doen het niet!

Doch zo mijn DAMON mij verliet,
 En wij niet 't zamen, gansche dagen,
 In 't jeugdig groen te kouten laagen,
 Gewis mijn kudde dunde niet.

M A C H T I L D A E N R U D O L F .

Romance.

Een Ridder, fier en welgegoed,

Bijjaar altoos te wapen,

En die, door deugd en heldenmoed,

Voor 't harnas schieen gefchaapen;

Kwam aan een hofplaats, vol gewoel,

Daar werd tournooij gegeven;

Hier nam de min hem tot haar doel,

Hier moest zijn fierheid sneeven.

Hij won den prijs, maar ach! zijn hart,

Zijn hart had hij verlooren!

Hij dacht, geheel vol minnesmart,

Sreeds aan zijne uitverkooren.

Zeer schoon was zij en welgedaan,

Haar kleur van mond en wangen

Was als een Kers op lelij-blaên,

Haar tred kon Ridders vangen.

Haar oog, haar onbeschrijflijk oog,

Kon ieder een behaagen,

Wanneer zij flegts heur wenkbrauw boog,

Was reeds een hart verflaagen.

Deze edle maagd, zo fraai gewrocht,
 Wier oog elk kon verwinnen,
 Schoon nog zo nederig aangezocht,
 Was al te fier tot minnen.

Hoe ook de Ridder weende en bad,
 Hij kon geen troost verwerven;
 Zo dat hij eindelijk, klagens zat,
 Uit wanhoop koos te sterven.

Hij nam zijn ijzren schild, en hoed,
 En ging naar 't Oosten dwaalen,
 Hij zoude op 't Saraceens gebroed
 Zijn bitter leed verhaalen.

Maar wat hij vogt of wat hij deed,
 De dood scheen hem te mijden,
 Zo dat hij, overkropt door leed,
 Besloot niet meêr te strijden.

Al wat zijn ziel nu nog bekoort,
 Is eenzaam, naar, te leeven,
 En in een woest en aklig oord,
 Als kluzenaar te sneeven.

Hij hoort, daar raaf en nachtuil krast,
 't Getrap, 't gebries van paarden,
 Ja — 't geen nog meêr zijn hart verrast,
 't Geklikklak veelcr zwaarden.

Hij voelt vol drift zich opgewekt,
 Om de oorzaak na te spooren,
 En 't geen zijn zoekend oog ontdekt,
 Komt wonder hem te voooren.

Hij ziet een Ridder, vol van moed,
 Een bende rovers weeren,
 En op des Ridders ijzeren hoed
 Ziet hij zijn kleur van veeren.

Wat mag zulks zijn, denkt hij terstonc,
 En voelt zijn moed herreezen.
 Misfchien, ach zo 'k haar hier eens vanc
 Misfchien!.. zij kon het weezen.

Straks rent hij met een vollen draf,
 Om voor dien held te vegten,
 Halt! Ridders, roept hij, halt! staat aft
 Laat mij 't gefchil befliegen.

Katijvig rot, zulks is geen doen,
 Trekt op, of 't geldt uw leven!
 God zal geen deugd mijn ziele doen,
 Zo ge allen niet zult sneeven!

Hier op trekt hij zijn blinkend zwaard,
 En doet zijn ijver blijken;
 Want straks ligt rondom hem ter aard,
 Een menigte van lijken.

Al wat niet viel , verliet het veld ,
 Dus was de twist gescheiden
 De vroomme RUDOLF en de Held
 Verbleeven met hun beiden.

Dan ach ! die Held , te zwaar gewond ,
 Moest al zijn kracht vergaëren ,
 Om stamrend , met een bleeken mond ,
 Zijn onheil te openbaaren.

Ik ben geen Ridder , zucht hij , neen , —
 Een maagd ben ik gebooren ;
 Ik zworf vol droefheid en geweën ,
 En zocht mijn uitverkooren.

Men zei , hij was naar 't heilig Land ,
 Vol wanhoop , heên getoogen ,
 En zag , om 't misfen van mijn hand ,
 Den dood staag onder de oogen.

Dat hij nu flegts mijn trooster waar ,
 Dan was mijn hart geneezen !
 Hoe ! riep de Ridder , bang en naar ,
 NACHTILDA ! zoudt gij 't weezen !

Ja zegt zij , zwijmend , ja gewis ,.....
 De dood belet haar 't fpreeken ;
 En RUDOLF , ftom van droefenis ,
 Heeft ftaks zich zelfs doorfteeken.

Leert schoonen ! leert, uit dit verhaal,
U niet zo fier gedraagen,
Wanneer een Ridder, zoet van taal,
U komt ter vrouwe vraagen.

HET SENTIMENTEELE MEISJEN!

„Lieve SOPHIA, gij moest mij echter eene genoegzaame reden voor uwe weigering kunnen geeven. Gij ziet ik achte u veel te verstaandig, om den staat, het vermoogen, en het uitterlijk voorkomen van uwen minnaar, u onder het oog te brengen. Maar zijn verstand, zijn voortreffelijk hart, zijn onbevleete roem, wat kunt gij, om 's Hemels wil! daar tegen inbrengen?” — SOPHIA zuchtte, sloeg haare oogen neder, en zweeg — „Mijne lieve dochter, is dit nu een antwoord? Eén woord bid ik, maar één enkel woord: spreek, waardste dochter!” — „ó God, wat zal ik zeggen! LEANDER kan een voortreffelijk man zijn; hij is het; maar ik — ó ik ongelukkige! — ik kan hem niets, dan enkel vriendschap betoonen. „Ik sta versteld, SOPHIA! verklaar u nader?” Moederlief, hij is waarlijk schoon, maar zonder bevalligheid! noem het zo gij wilt: hem ontbreekt zo eene zekere gevoeligheid, met één woord, hem ontbreekt zoo iets hoe zal ik het noemen dat voorkomen, 't geen door de kleinste trekken, het warm, gevoelig hart verraadt. — Hoe stijf stond hij niet, nog onlangs, toen ik over tandpijn klaagde! hoe onverdraaglijk slijf — daar een ander in gevoel zoude wech gesmolten zijn! en lieve *Mama*, hoe weinig aandoening voor het godlijke muziek! als ik speel en zing, zit hij gindsch geheel verstrooid, of kijkt in een boek! — „SOPHIA, ik kan niet denken, dat gij die ten

genwerpingen voor gewigtig genoeg houdt, om het geluf van uw geheel leven, daar tegen te stellen: Men vindt weinig zulke mannen, als hij, zeer weinige, mijn kind! overweeg dit, ik geef het uw eigen oordeel over." Hierop liet zij haare dochter alleen.

SOPHIA, aan rijpe overweelingen ongewoon, liet het nu ook bij het enkel donker, verward begrip berusten. Zij had eenmaal beslooten, dat LEANDER de man niet was, die haare geheele ziel inneemen konde; een paar jonge harsfenlooze *petit maitres* hadden hem bij haar belachelijk gemaakt, en nu was het vast, dat zij met hem niet leeven konde. De verstandige moeder intusfchen had het zelfde gedaan, dat zij haare dochter bevoolen had, naamlijk overwoogen; en het besluit haarer overweelingen kwan hier op uit; dat SOPHIA naar alle gedachten het huwlijk met een der beste en waardigste mannen niet afslaan zoude, zo haar hart niet voor een ander ingenomen waare. Zij zag wel vooruit, dat het meisje haar bezwaarlijk zoude toestemmen, derhalven begon zij in stilte te onderzoeken en haar gedrag na te gaan.

Vooreerst bezogt zij het Clavier van SOPHIA. Hier ademde alles gevoel en redcheit. De *Oden* en *Liederen* van GELLERT en meer soortgelijken lagen bestooven in een kastjen; op den lezenaar vond zij een liedjen uit *Fannij Wilkes* opgeslaagen: *U volgen mijne traanen enz.* Hier uit kon de moeder de geneigdheid haarer dochter tot het Sentimenteele klaar ontdekken: Dan zij was tevens overtuigd, dat zulks eene algemeene geneigdheid van elk meis-

jen is, 't welk eenige inspraak van het hart begint te gevoelen. SOPHIA schreef vlijtig en hield briefwisseling met eenige vriendinnen, maakte onder de hand ook al eenige gedieftjens, welke echter zich tot nu toe nog maar alleen tot de geboorte-dagen haarer Moeder en Tantes bepaald hadden: — hoe verbaasde de moeder niet, toen zij vervolgens, onder de papieren, zugtjens vondt *Aan de Heere Maan. Eenzaam Traanen. Lied aan WILLEM, toen ik hem het eerste lied hoorde zingen.* Uit dezen en eenige *Fragmenten* bleek nu duidelijk, dat SOPHIA's hart niet dan te veel verliefd was: Maar wie was nu de minnaar? In haar huis kwam niemand, op wien zij het minste vermoeden hebben konde. Traanen kwamen de goede vrouw in de oogen; en zij kon de gedachten niet verzetten, dat haar overleeden man, de verbeelding van SOPHIA, door het leezen van *Romans* en *Gedichten* verhit had.

SOPHIA had eene jonge vriendin, met dewelke zij zedert eenigen tijd meer dan gewoonlijk te zamen kwam; uren lang snapten zij in 't geheim, met elkanderen, en vergaaren dan geheel en al haar gewoonlijk tijdverdrif. De moeder stond wel eens op 't punt, om haar te verrassen; doch het viel haar in, dat meisjes elkander nimmer in zoodanige voorvallen verraden, dan in geval van naijver of wanneer haare grilligheid verwijdering verdoorzaakt.

Zij zette dus haare naspooringen voort. LEANDER werd van de beide meisjes niet zonder lachen genoemd, hij was het geduurig voorwerp van haar vernuft, zijne houding werd dan van de eene, dan van de andere nage-

maakt; nimmer werd hij bij zijn rechten naam, maar reeds met allerlij schimpnaamen betijld; en als hij kwam, werd hij zeer spijtig behandeld of men sprak over het een of ander aartig jong heertjen, dat allerlieft zong, of een proper gezichtjen, belangrijke *Physiognomie*, of spreekende oogen had: SOPHIA werd door haare vriendin dan met dezen, dan met dien, in tegenwoordigheid van den braaven Man geplaagd; men gaf elkanderen steelswijze oogwenken en tekens, die hij opvatte konde zo bij wilde. Genoeg, die lieve *Sentimentele* schepseltjens dreeven dit werk zo ver, dat zij haar vooruitzicht bereikten, den braaven LEANDER affchrikten, en hem bijna tegen wil en dank dwongen, te bekennen, dat hij eenmaal in zijn leven eene dwaaze daad begaan en zich aan eene zottin verslingerd had. Zijne smart hierover verminderde spoedig, wjl hij ophield SOPHIA te beminnen, — hij beklagde haar en liet het dwaaze meisjen aan haar zelve over.

Die smart kon de moeder nogthans niet spoedig vergeeten, zij gaf niet zonder innerlijke droefheid alle hoop op om zulk een braaf mensch tot haar schoonzoon te verwerven. Hoe lief zij haare dochter ook hadde, zag zij niet te min het ongerijnde van haar gedrag in, hield het zelve haar met moederlijken ernst voor, en begon nauwer op haar te letten.

SOPHIA had ergens een geheimen liefdehandel, dit bleek hoe langs hoe meer, alleen met wien; daar konde zij nog niet agterkomen. Op eenmaal begon SOPHIA'S

levendigheid merkelyk te verminderen ; zij at bijna niets , was steeds treurig en verftrooid van gedachten , zuchtte en loosde heimlyk traanen . Op welk eene tedere wijze de moeder ook bij haar aanhield , om haare kommer te ontdekken , werd zij echter steeds afgeweezen met het zeggen : „ *Mama* , laat mij met vrede ! een gevoelvol hart heeft zijne eigen wijze van doen , welke men zelden veranderen kan ; hoe kunnen zielen , welke niet eenstemming zijn , op eene edele wijze vereenigen . ” Dit zeggen deed de goede vrouw tot in de ziel leed ; echter zij wilde en moest 'er agter komen . Zij bemerkte , dat SOPHIA met haare vriendin drukker briefwisseling , dan voorheen hield , zij wist , zonder dat haare dochter zulks merkte , een brief van haar in handen te krijgen . Schreiende van weedom las zij . „ Lieve MINNA ! hij komt niet weder , het zijn nu reeds drie weeken , dat ik op hem te vergeefs wachte , ach ! drie eeuwen op hem ! het aandenken aan hem zweeft mij te vergeefs voor den geest . Ach ! hij is mijn denkbeeld des daags , hij is mijn droom ! hoe stroomde de zilverachtige klank zijner stemme door de luisterende flite des avonds in mijne ziele ! Ach waarom was ik zo schroomachtig ! Waarom zocht ik hem niet op ! waarom stemde ik niet in zijn *Harmonisch* gezang ! Waarom ijde ik zijne tedere liefdeademende uitnodiging niet te ontmoet ! Ach ! nu haat hij mij , mischien is hij door de smart van zijn kwalijk gellaagde liefde ongekomen ! Ach , ik elendige ! Het verdriet doodt mij ! Ieder avond heffe ik mijne oogen op

„ naar de zagtdrijvende maan en weene; zij ziet mijnen
„ geliefden, dan ik! ik mis hem voor eenwig! enz.”

Op zulk een toon vervolgde zij geheele vier bladzijden
en tien P. S. — nit dit alles kon de moeder ligt besluiten,
en dit strekte in deze omstandigheden haar tot eenigen
troost, dat SOPHIA over een minnaar klaagde, welken
zij nog nimmer aanschouwd had. Na eenige dagen was
SOPHIA vrolijk als te vooren, en schreef een klein brief-
jen aan haare vriendin, het welk door haare moeder on-
derschept werd! „ Hij is gekomen! MINNA! ô Lieve!!!

„ Ik ben onuitspreeklijk gelukkig!! spade ging ik eerst te
„ bed, lang had ik de maan aanschouwd, mijn oog, in
„ traanen drijvende, zonk zagt ter sluimering; eensklaps
„ wekte mij die lieve ——— ô die mij zo welbekende
„ stem. Was het een droom? Neen! Ik waakte!

„ hij zong een teder liedjen van HOLRIJ. Toen een
„ aan SOPHIA! Hoe weet hij mijnen naam! God! God!
„ mijn hart bezwijkt door het te levendig gevoel van
„ mijn geluk! Heden, mijne MINNA! wanneer het gansche
„ huisgezin in diepe rust ligt, wanneer de luisterende
„ moeder niet meêr ghuurt, dan dwaalt mijn beevende
„ voet door de Olmen-laan; de maan schemert op
„ mijn pad door het beevend loof, en hijgende ijl ik
„ voort, om de trouwste liefde te beloonen! Vaarwel:—uwe
„ onuitspreeklijk gelukkige SOPHIA!” Dit bragt de moe-
der in gedachten, dien volgenden avond, zich niet ter
rust te begeeven, maar, even als de Romaneske SOPHIA,
met een beevenden voer door de Olmen-laan te dwaal-

len, de lieve maan nog eenmaal in haar ouden dag, op haar pad te laaten schemeren, en het van liefde dronken paar te bespieden en te beluisteren. De avond kwam: SOPHIA's oogen werden meer en meer ontrusting, haare antwoorden kort en verstrooid; eindelijk begon zij al vroeg vreeslijk slaaperig te worden. Het behoorde tot het plan der moeder om insgelijks zo te worden; die dan ook zo inschikkelijk was, om ten negen uren reeds te gaapen, en het kamermeisjen te roepen, om haar te ontkleeden. SOPHIA was daarbij uitnemend dienstvaardig; wenschte haare moeder met eene nadrukkelijken kusch, waarin reeds alle gloed voor haaren minnaar sidderde, goeden nacht en begaf zich in haar kamer. Mama deed het zelfde; maar niet zo als het meisjen geloofde, om te rusten, zeer opmerkzaam luisterde zij in de stille avondkoelte, of zij hier of daar ook de gelieven kon hooren fluisteren. Tot hier toe was alles stil, zij begon reeds alles voor Romantische hartenschimmen der verhitte verbeeldingskracht haarer dochter te houden, als zij het geluid van een *Guitar* hoorde. Ha, ha, eene *Serenade* — een minnaargeheel in den spaanschen smaak. Eene schoone, zuivere *tenor*-stem zong daarop een Liedjen, *Als SOPHIA in 't lommer enz.* daar op volgden eenige *Zugtjens om wederliefde enz.* Alle uit eene zekere welbekende verzameling. Mama vond het niet dienstlig noch meer *et cetera's* af te wagen. Bij het tweede liedjen was zij reeds in de *Allee* en verwachtte aldaar haare bevende dochter, die haar spoedig volgde in een sneeuw wit nachtgewaad, met wapperende haren,

waarop de glans der maan golve. Met eene bevende hand ontfloot zij eene agterdeur van den hof; hield nog spoedig eene vuurige alleenspraak, smeekte de kuitsche maan en de liefde tot stille getuigen haarer onschuld, en wilde den tederen Zanger in de armen vliegen, wanneer, ô ramp! *Mama: SOPHIA SOPHIA wat doet gij hier*, haar in de ooren deed klinken. Dit was voor haar noch Zilverklank noch kwijnend harpen-getokkel; kragtloos zank haare hand bij den sleutel neder. Een weinig onvriendelijk greep de moeder de koude hand haarer sidderende dochter, rukte haar van de deur af, opende dezelve driftig, om den stouten minnaar, die deze liefdensverklaringen bij nacht dorst waagen, te zien, en op een moederlijken toon ter deeg den mantel te veegen. De hofdeur vloog op, maar in den ganschen omtrek, zo ver de lieve maan scheen, was niets te zien, het geen naar een blonden, schoonlokkigen jongeling, zo als zij zich zelve den liefwaardigen Zanger voorgesteld had, geleek.

Maar wel een kleine lompe figuur, met een afschuwlijken baard, te berge rijzende haren naderde haar, en bad Mevrouw, in halve Jooden taal, zich zijner te erbarmen, en eenen armen verjaagden man een aalmoes tocterwerpen. De moeder, die vastelijk voorgenoomen had, den minnaar braaf te hekelen, vermoedde eene vermomming; en op dien toon werd de arme bedelaar (want dit was hij inderdaad) aangesproken. Deze taal was Arabisch voor den armen vent, en hij beweerde onophoude.

lijk, dat 'er ain Jood, und dat hij een heerlijke Jood en geen dief was, hij leefde alleen van het speelen op zijn Cijter, de Magistraat van het Distrikt wilde hem bij dag niet dulden, derhalven maakte hij de schoone Zomernachten zich ten nutte, veele Heeren, in de omliggende plaatsen, lieten hem zingen en speelen, hij had reeds verscheiden maalen aan deze gellooten deur gezongen, maar nog niets daar voor opgedaan. De Moeder en Dochter bemerkten nu beide haare dwaaling. De Jood ontving een dukaat, met bedreiging, om zich nimmer weder omtrent den hof te vertoonen. Moeder en Dochter keerden stil en beschaamd, door de *Allee* naar huis. SOPHIA beleed wenende en beschaamd, dat deze dezelfde Willem, wien zij zo meenig teder liedjen toegezongen had, de zelve minnaar was, die aan LEANDER den toegang tot haar hart gellooten had. De toon zijner stem had haar hart zo diep getroffen, en nog meer door de Romaneske verbeelding van zodanig een avontuur in de Maneschijn, die zo geheel in den smaak was van haare gelielkoosde Schrijvers. Spreek nu zelfs *Mama*, zoude zulk eene stem, zulke woorden, in mijne jaaren geen indruk op u gemaakt hebben? *Mama* bekende, dat die stem en zulke woorden in 't geheel niet die van eenen armen bedelaar geweest waren, wijl zij zelve 'er door bedrogen was. Nu volgde eene ernstige toepassing dezèr ontmoeting op de toenmalige neiging der *Demoiselle* Dochter, kragtige vermaningen voor 't toekomende, welke SOPHIA beloofde naar te zullen komen: de moeder be-

loofde daar tegen onder beding van beterschap het voorval met een eeuwigen nacht en vergeetelheid te dekken; dit zoude ook voorzeker geschied zijn, indien SOPHIA het op zich had kunnen verkrijgen, den onverwagten uitslag van haare Sentimenteete liefde haare geliefde MINNA te verzwijgen. Eene zo nieuwe ontkenning was de moeite waard en geschikt om alle Theepartijens te vervrolijken. MINNA leidde met allen spoed wel vijtig Vissieten in eens af, en had aanhoudend het streefend genoeg, ten koste van haare geliefde Vriendinne SOPHIA te *brilleeren*, en het arm geslingerd meisje zo bespottelijk te maaken, dat 'er geen *Friscur* noch *Marchande des modes* meer te vinden was, die 'er zich niet moede over geaakeld of gelagchen had. SOPHIA kon deze smaad niet verdragen, nog meer vreesde zij den braaven LEANDER, dien zij zo trotsch en spijtig afgewezen had, onder de oogen te komen; zij bad haare Moeder, dat zij toelaaten zoude, dat zij bij haare Tante ging wonen. De tedere moeder voldeed haar verzoek, verkogt alle haare Landgoederen en trok met SOPHIA naar haars Broeders Weduwe. Zij achtte dit offer niet te groot, dewijl SOPHIA zedert dien tijd inderdaad van haar Sentimenteel gevoel genezen was, en thans met haaren man, op een Landgoed afgezonderd, zeer gelukkig leeft.

* *

C

DE MAANSVERDUISTERING.

o **M**aan! vriendinne der wijsheid! kweekster der zagste rust, troosteres der knuische liefde, hoe schoon verspreidt gij uwen zilveren glans, vol onschulden milde goedheid door den, met starren bezaaiden, hemel! — uw glans — — ja, uwe bestemming was immer, dien van een hooger Wezen te ontleenen.

Van *Saturnus* tot aan de zon blijft de alvermogenende inzetting, door de gansche schepping heen, bewaard — ja, van de zon, tot aan den eeuwigen Oorsprong des lichts, uit wien zonnen en maanen, de geesten der Engelen en der menschen voordvloeiden en tot wien eens alles, na miljoenen veranderingen, te rug vlieten zal.

Hoe staatig wandelt gij, in stille majesteit, voort, gelijk eene verlievene ziele, welke zich op haaren weldaadigen loopbaan, door boosheid noch nacht, verdonkeren laat; — maar wat zie ik? hoe wordt uw aanschijn zoo treurig? aanhoudend werpt de moederlijke zonne haare gouden stralen op u te rug en echter vermindert uw weldaadig licht meer en meer? is het de schaduw uwes beheerschers, de *aarde*, om welke gij u, met eeuwige trouw, in uwen afgemeeten baan, heen wentelt, — is het deze, die u verduistert?

Zoo — ondankbare Mamen! zoo worden liefde en trouw dikwijls van u vergolden! — de straal van reine liefde nit het oog uwer beminde was voor u een bron

van leven, geleide u tot eene hemelsche ruste, was wel-
 eer de hoogste wensch uwer kuifsche liefde; — Maar,
 wanneer uwe Gade zich aan u verbonden heeft, wanneer
 gij haar genoodigd hebt, voor eeuwig om u heen te
 zijn, dan verduistert gij haar, en berooft door uwe
 schaduw het toverlicht van haar liefderijk aangezicht, —
 eene graad hooger of laager en de onschuldige ziele zonde,
 in een verhelderden stand, haare zuivere stralen om
 zich henen verspreid hebben.

Maar wees getroost, gij treurige! weldra wijkt de scha-
 duw der aarde, de reuzengefalte uwes beheerschers ver-
 dwijnt in eene onafmeetelijke ruimte en uwe stralen ver-
 wekken weder den zagten gloed der hemelsche liefde!

D E L E N T E - A V O N D .

o Welk een avond! — welk een heil,
 Voor hem, die u geniet! —
 U wijde ik mijne dankbaarheid;
 Voor u zij dit mijn lied.

Nu ademt deze boezem vrij,
 Daar al mijn kommer zwicht;
 Ik zie verheugd de Schepping door,
 Die voor mij open ligt.

De Landman, die den last des daags —
 De hette, moedig droeg;
 De lijdende, wien leed en pijn
 Geheel ter neder floeg;

De goede jongeling, wiens borst,
 Voor blijdschap openstaat;
 Het meisje, dat, vol liefdevuur,
 Aan zijne zijde gaat;

Ja elk, die edel, zagt gevoelt,
Smaakt nu het streeleendst zoet,
Dat thans een dankbre traanendrop
Mijn oog ontspringen doet.

De vreugde der natuur is schoon,
En heilig voor het hart,
Door haar wordt de aarde een paradijs,
Zij leenigt ouze smart.

En zou men zonder dankbaarheid
Al dezen wellust zien,
En God, den Vader der Natuur,
Geen heilig offer biên?

De frische lucht, die mij omgeeft,
Des Hemels blaauwe kleur;
Het heerelijk gewaad der Lent';
Der bloemen zagte geur;

De Maan, die gindsch door 't jeugdig loof,
Zoo stil, zoo vriendlijk blikk;
Het Voglenkoor, dat, vreugde vol,
Mijn oor en hart verkwikt.

o! — alles, alles wat ik zie,
Eischt mijne erkentenis,
o — alles, alles roept mij toe,
Dat God weldaadig is.

Loof, dank, mijn ziel, d'Alzegenaar,
Die heil en vreugde schiep,
En, opdat gij genieten zoud,
U ook in wezen riep.

Zie, Vader! met een diep gevoel,
Mij aan uw voetbank staan,
o! Neem mijn stam'lend lofgezang —
Mijn dank — genadig aan!

M I N V A N E.

Zij boog zich, treurig blozend, heen
 Van *Morrens* velden, over 't meir,
 Bedekt met zwarte wolken; zag
 — Den Jongling in zijn rustig; och!
 — Waar zijt gij, RIJNO waar? —

De donkere blikken spraken: dood!
 Bleek vloog de Held de wolken in;
 In 't gras, op *Morrens* heuveln klinkt
 Zijn stem zwak in den wind! —

Zoo zonk dan FINGALS zoon daarheen,
 Op ULLIN's veld, met mosch begroeid;
 Sterk was die arm, waardoor hij viel: —
 Wee mij, ik ben alleen!

Alleen wil ik niet langer zijn: —
 Niet lang, o winden! die mij thans
 Mijn bruine lokken wappren doet,
 Zal de adem mijner zuchten zich
 Vennengen met uw stroom; weldra
 Vinde ik, naast RIJNO rust!

'k Zal hem niet meer, met edlen gang
Te rug zien keeren van de Jagt —
MINVANE's lied treurt in den nacht,
En zwijgen woont om Rijno! —

Waar is uw booge, Rijno? waar
Zijn uwe honden, waar uw schild?
Het sterke schild? waar is uw zwaard?
Een snelle bliksemfchicht gelijk;
Waar uw bebloede speer?

Ach — 'k zie ze in 't fchip, geheel verftrooid,
Met bloed bevekt — geen wapens zijn
In de enge, donkre woning, daar
Mijn Rijno duifter woont!

Wanneer breekt weêr de morgen aan,
En roept, „ op, Koning! op ter Jagt?
De Jagers buiten roepen u,
De hinde is u nabij!”

Weg, weg, fchoonlokkige uchtendftond,
De Koning, in zijn fluiuring, hoort.

Uw stem niet; — neen — de hinde hupt
 Moedwillig over 't eenzaam graf —
 Om RIJNO woont de dood.

Ik echter, daal, met zagten tred
 Hier, in urwe enge woning neêr,
 Hier zal MINVANE, in stille rust
 Zagt sluimren naast heur Heid.

Dan zal der Meisjens schaar rondom
 Haar zuster zoeken; — nergens zien —
 Dan zingen zij haar treurgezang;
 'k Hoore echter u, ô Meisjens! niet;
 Ik slaape zagt met RIJNO.

J U L I A.

Waarom heeft het Meisjen, van de Kindschheid af, veel meer kanvalligheid, dan de Jongeling? waarom meer inneemenheid? is het niet daar door, wijl de *Sexe* door de Natuur zagter gebeeld en levendiger van gevoel is, — eene geheime neiging spoort haar aan, om te *behaagen*.

Dan, zonder eene behoorlijke bestuuring en bepaaling wordt deze neiging eene buitenspoorige zucht tot overwinnen: zonder dat men zich bekommert met te vragen, *aan wien, waar door en hoe* men behaagt? men ziet, dat schoonheid, rijzigheid van gestalte, of bij gebrek van dezen, aartigheid, opschik en *mode* voornaamlijk den aandacht tot ons trekken, — het mist ook nimmer, die uitwerking te hebben, dan hoe lang duurt de indruk, dien wij in het hart eens anderen daar door gemaakt hebben, en hoe spoedig verwelkt de roos der Jeugd? — zoude men dan eerst op de verdedeling der ziel zich toelagen, wanneer, bij het toeneemen der jaaren, de uitwendige schoonheid vermindert? neen — dan is het te laat — de grond, welke zoo lang woest en onbearbeid gelegen heeft, zal dan niets anders, dan distelen en doornen voortbrengen.

Doch 't kan zijn, dat het der Jeugd in den maastroom der samenleving, onmogelijk zij, om reeds in de lente der jaaren, naar den ernstigen ouderdom vooruit te zien, dat men dan voor 't minst opleete, *aan wien en waar*

door men behaage, en in hoe verre dit behaagen van de uiterlijke schoonheid afhange.

Zonder verstand en deugd; zonder behoedzaamheid kan men alleen den dwaazen berooveren; — en dwaazen of geen dwaazen — de aanbidding, die men op deze wijze verwerft, geeft het hart grooter denkbeeld van zijne waarde, dan het waarlijk bezit.

JULIA was zoodaanig: — zonder een welgeplaatst hart, zocht zij alle harten aan zich te kluisteren; elk met een zeker foort van verachtende trotschheid aanziende, vorderde zij echter van elk verwondering; Hoe meer liefdesverklaringen zij van de hand wees, des te grooter wiesch het getal haarer verëerers aan: Daar zij algemeene vleijerijen gewoon was te ontvangen, was haar niets verdrietiger, dan koelheid, en onopmerkzaamheid ten haaren opzichte.

Zeer bevreemde haar dus het koel en nalatig gedrag van ALBERT, een Jongeling, die bij een goeden afkomst en ruime middelen, de inneemendste gestalte paarde, en daar te boven de uitmuntendste vermogens van ziel bezat — — elke Dame geleide hij naar 't Concert en op wandelingen, elk verzocht hij op het Bal ten dans — — — dan haar niet!

Zeer gaarn zoude zij deze handelwijze met verachting en koelheid beëndwoord hebben; gaarne had zij zijnen stand en rijkdom, zijne beelding en schoonheid, zijne kunde en bekwaamheden over het hoofd gezien en gelo-

chend, — dan dit konde zij niet doen, zonder haare nijd en nijd bloot te leggen, het algemeen vertrouwen, dat op hem rustte, de achting, waar mede hij allerwege ontvangen werd, was te groot: — welk eene schande voor haar, die aller harten veroverde, dat zij, onder het groot aantal haarer slaaven, ALBERT niet tellen konde! gevoelloos? neen dit was bij niet en echter — terwijl zich twintig voor haare voeten nederbogen, bleef ALBERT onder de meenigte staan — terwijl de eene van vuur en vlammen, de andere van liliën en roozen klapte, en de derde haar allerlei foort van snuisterijen als presenten aanbod of haar een *Serenade* toe tokkelde, liet ALBERT zich zien noch hooren en zoo hij al verscheen, sprak hij met andere meisjes veel eer, dan met haar.

Haare triumsceerende houding verdween, zij werd still en verdrietig; haare *Vapeurs* namen de overhand, zoo, dat zij alle gezelschappen vermeidde: — eenzaam dagt zij de reden na, waarom zij dezen niet konde vermetteren, daar zij zoo veele andere Jongelingen verwonnen had en op eens viel het haar in, dat men den wijzen nimmer met dezelfde middelen, als den *dwaazen* kan behaagen: — ik ben schoon, riep zij uit, mijne kleding en houding zijn naar den besten smaak, alleen, ik ben te wispeltuurig, te verstrooid; onder het sierlijk kapsel draage ik een al te led'g hoofd om — bij alles, wat mijne zinnen streelt, bezit ik niets, dat het hart roert — zie daar de knoop, die ik ontwikkelen zal.

Heilzaam was deze ontdekking; zij maakte den kring haarer werkzaamheden enger, zij onttrok zich aan de gezelschappen, zij ontnam aan het *Toilet* eenige uren, om die aan eene goede *Leetuur* en de veredeling van haar hart toe te wijden.

Behoorlijk hier in geslangd zijnde, verscheen zij weder in de gezelschappen — men kende JULIA niet meer — de snaterende *Petit maitres* flisterden de lieve Salepoppen in 't oor, dat JULIA de helft haarer aartigheden verloren had. ALBERT, welke, in wêrwil van zijn gedrag, haar heimlijk bemind had, was verrukt over deze verandering; zoo koelzinnig hij voorheen geweest ware, zoo veelte blijken der vurigste achting en liefde betoonde hij haar nu — — zij gaf hem haar hart en hand en in zijn bezit was zij zoo gelukkig, dat zij, met vreugde de verovering eener gansche waereld harten vaarwel zeide, om de vrugten van deugd en wijsheid dankbaar in te oogsten.

D E S P I J T.

Amintas zweetst mij alle dagen
 Vol drift van vuur en liefde voor;
 Maar ó: — hij kan gerustlijk klaagen
 Hij vindt toch nooit bij mij gehoor.

Hij wil, om mij, zijn horst doorsteeken,
 En breekt, ó spijt! gestaeg zijn woord,
 Als hij zulks deed, zoude elk, die 't hoort,
 Dan niet van mijne schoonheid spreeken?

V.

W I S S H E I D E N D W A A S H E I D .

Ik wilde 't met de wijsheid houën

En sprak, vol ernst, in grootfche taal,
Daar ik mijn voorhoofd trok vol vouwen,
Van hooge dingen — van *moraal!*

Doch spoedig werd ik wijsheid moede,

Die weg was voor mij niet te gaan,
De losse jeugd, steeds blij te moede,
Zag mij, met schimp en afkeer, aan.

Neen — dwaasheid houdt mij opgetoogen,

Kom — riep ik — min en dans en wijn!
De blijde jeugd is snel vervloogen,
De dwaasheid zal mijn wellust zijn.

Ik lachte en danste en minde en kuschte,

Tot ik, verward van ziel en zin,
't Wellustig vuur der dwaasheid bluschte,
Toen haatte ik dans en wijn en min.

Nu heb ik 't middenpad gevonden,
En zie een einde aan al 't verdriet,
Nooit aan één voorwerp slaafsch verbonden;
Doe ik, het geen mij de inspraak ried.

De klokke wijsheid is mijn wijf,
De dwaasheid is mijn tijdverdrijf!

v.

B I L E A M ' S E Z E L.

Heer *Windbull*, vol vernuft, en afgericht op streeken,
 Om met al 't geen men Godsdienst noemt,
 En waar eene edle Ziel op roemt,
 Regt onbeschaamd en laag den draak te kunnen steeken,
 Beijverde onlangs zich, om door een woest geslap
 Zijn schranderheid te roonen,
 En door een zouteloos geklap,
 Een braaven Predikant te hoonen.
 Waarachtig — riep hij uit, — het zijn geen kleine zaken
 Wat zegt gij, Dominé, van water wijn te maaken!
 Begrijp gij zelf dit wel te klaar?
 Doch dit is lang nog niet zoo raar,
 Als dat van BILEAM — wiens Ezel sprak — niet waar?
 „ ó Neen, mijn Heer! want 't heeft zoo straks in u gebleeken,
 „ Dat Ezeis kunnen spreken.”

M.

B E R O E M D E D O C T O R .

Aan zeker Predikant — de plaats word niet gemeld,
 Werd door de vrienden van een *Doctor* voorgesteld,
 Om, wegens 't akelig verscheiën,
 Van zulk een braaven *Esculaap*,
 Die meenig taaije en forsche Knaap,
 Regt kunstig, naar het graf kon leiën,
 Eens braaf te klaagen en te schreiën:

Wel hoe, verbaast u dit zoo zeer?
 Te schreiën? Ja — gij moet mij niet verflooren,
 Want, als gij 't einde en slot zult hooren,
 Baart u zulks geen verwondring meêr;
 Voor Gouden schijven, goeden Heer!
 Is 't waarlijk niet veel kunst, een traan of wat te plengen,
 Daarbij, een afscheids-maal en voorspraak — ja gewis,
 Zoo veel op eens, kan, naar ik gis,
 Een rouwklagt, vol gevoel, met glans, ten voorschijn brengen-

't Beding was dan gemaakt, en alles zoo geschikt,
 Dat zelfs de naaste neef zijn blij gelaat vermomde;
 De rouwkoets, aklig zwart, met dood-festoen besikt,

Rolt statig kerkwaards — daar de doffe dooddlok bromde.
 Daar staat zij voor de deur — de kist komt voor den dag —
 Nu kan mijn Prediker zich langer niet betoomen,
 Hij barst vervaarlijk uit, in bitter *wee* en *ach*,
 Ja stelt zich zoo weemoedig aan,
 Als of hij wezenlijk, met ernst, waare aangedaan,
 Daar 't traanen-vogt en zweet hem langs de wangen stroomen,
 En riep: ô bittre smart, wij missen dan dien Vroomen,
 Dien edlen arts, die, dag en nacht,
 Een steun was voor het aardsch gellacht,
 Die baak der konst, die, in zijn dagen,
 Geen weeuw noch wees kon hooren klaagen,
 Die, als hij slechts voor 't ziekbed kwam,
 Den dood, den killen dood zijn veege prooi ontnam,
 Ja, dien *Hippocrates*, die door zijne edle daaden,
 Zijn waardig nageslacht met roem heeft overlaaden;
 Gewis, thans treurt elk een met mij, als ik hem zeg,
 Hoe vroeg de wreede dood dien braaven man deed sneeven,
 Hij mogt pas rachtig jaaren leeven:....
 Als God zijn volk kastijdt, rukt hij den schrandren wech!

Een grijze Boer, die dit niet langer aan kon hooren,
 En zich door *sus* noch *zagt* in 't minst niet liet verflooren,
 Maar op zijne ondervinding stoot,

Nam norsch de muts van 't hoofd, en teeg aldus aan't knorren:
„ Hoor, Preeker! lieg niet meer van Doctor Fielebout,
„ Och, waer hij nooir zo oud geworren,
„ Hoe veulen waeren dan nog oud!”

M.

D A G E L I J K S C H E O P M E R K I N G .

Galante Heeren — — ô — zij draagen
Galonnen op den rok en brijpap in hun maagen.

V.

D E O R A T I E .

Dat heet *oreeren* — op mijn eer!
Ja — elk ontroerde langs hoe meer,
De traanen rolden, keer op keer;
Maar 't was van 't *Goeuwen* — ja — och Heer!

M.

D E G I E R I G A A R D .

Ik u benijden? dwaas! bespaar, schraap saam, verwerf,
Heb alles, — lijd gebrek — verlaat uw schat — en sterf.

V.

K L A G T.

Ach, hoor mij, heldre waterstroom!
 Omschaduw van den wilgen boom,
 Zing ik mijn laatste Lied;
 Voor mij is thans geen vreugde meer:
 Ik minde, o ja, mijn meisjes teer,
 Maar ach! — zij mint mij niet;

Gij haat mij, CHLOË! ... ach wat smart,
 Moet dan mijn kwijnend, smachtend hart
 Verteeren in verdriet,
 Ik doelen op een donker pad?
 Beschouw mijn oog, van traanen nat; —
 Maar neen, gij mint mij niet!

Mijn jeugd verkwijnt, — mijn hoop ontvlugt,
 Ik hijg reeds naar den laatsten zucht;
 Wees welkom — zagte dood!
 Gij wenkt mij vriendlijk naar het graf,
 Gewillig leg ik 't speeltuig af,
 En daale in uwen schoot!

DAGOBERT EN MACHTILDA.

I.

In de eeuwen van het Heilig land,
 Toen elk als Ridder zwoer,
 En, trouw aan dien doorluchten Eed,
 Met moed ter kruisvaart voer;

Was eens een Ridder DAGOBERT,
 Een Ridder — gansch verstaald,
 Die veelmaal op den Sarazijn,
 Triomfen had behaald.

Nog nimmer had een' fiere maagd,
 Zijn helden-hart geroofd;
 't Geluk, dat andren roozen strooit,
 Gaf lauren hem om 't hoofd. —

Dan eindelijk, op een plechtig feest,
 Ziet hij een lieve Maagd,
 Een beving vloog door al zijn leden,
 Hij stond geheel verfaagd.

Hij, die geen duizenden ontzag,
 Den felle dood niet vreest,
 Staat gansch verwonnen door de min,
 Op 't plegtig Ridder-feest.

Bedremmeld treed hij naar de maagd,
 En drukt haar hand — zoo teêr,
 En zegt, in 't hevigst van 't gevoel,
 „ 't Is heden kostlijk weêr.”

De lieve maagd, wat zou zij doen,
 Een blos verwt haare wang,
 Terwijl zij 't oog ter neder slaat,
 Zegt zij: „ dit wist ik lang.”

Hij dacht: zij merkt alreede klaar,
 Dat ik haar gansch bemîn;
 En midlerwijl stort *Cupido*
 Hem minnaars kunsten in.

Hij biedt haar zijn bevreeden arm,
 Zij rijkt beschroomd haar hand;
 Zij lonkt hem aan, — die blonde meid,
 En hij vliegt meêr in brand.

Hij wandelt door een lange laan,
Hij zucht — — bij wil — — maar stuit — — —
De liefde-taal zat op zijn tong,
Maar wilde 'er geenflints uit.

Hij was alreeds de laan ten eind;
Hij nadert vast het huis,
Nu grijpt hij al zijn heldenmoed,
Hij slaat op 't Ridder-kruis;

Bezwoer zoo ridderlijk, als ooit,
MAGHTILDA zijne min:
Het meisje zucht, verbleekt en bloost,
En wipt de huisdeur in.

Nu kijkt de Ridder, gansch alleen,
Verbijsterd heen en weer,
Hij grijpt nog naar de huisdeur; dan
De meid was daar niet mede.

Ja, roept hij, heeft mijn taal geen klem,
Mijn dappre heldendaen
Vermurwen vast uw staalen hart:
Hij grijpt de *lancie* aan.

Hij slijgert op het trappend ros,
 En vliegt nu boschwaards in,
 Hij zoekt een vreeslijk monster op,
 Ten proefftuk zijner min.

Hij rendt den ganschen nacht in 't rond;
 Maar ach — wat zielsverdriet!
 Zijn woed is groot, — zijn harnas sterk;
 Dan — 't monster vindt hij niet!

Reeds breekt de blijde morgen aan;
 De purpren dageraad
 Spreidt hem, daar 't vrolijk zangkoor juicht,
 Haar glansen op 't gelaat.

Nu stijgt hij van zijn moedig paard,
 En werpt zich hooploos neêr;
 Voor 't eerst stort nu zijn oog één traan,
 Eén traan; maar ook niet meêr:

Aurora spiegelt in dien traan
 Heur lachend aangezicht;
 De blijde zon volgt haar op 't spoor,
 En alles wordt verlicht.

zijn oude, goede, trouwe knegt,
Die steeds zijn schildknaap was,
Had lang vergeefsch zijn Heer gezogt,
En vond hem hier in 't gras.

„ Ach, roept hij, goeden, lieven Heer!
Hoe lang liep ik u na;
De Ridder, met een woedend oog,
Roept: „ Godloos monster! sta! —

Och Ridder, roept de bange knegt,
Een monster was ik nooit,
Ik heb u altijd trouw gediend,
Ik min u meer dan ooit.

De Ridder, in het woën der drift,
Grijpt zijn ontzaglijk zwaard,
Hij hakt, en ach — — de goede knegt
Helt, duizelt — stort ter aard. —

De Ridder ziet zijn dwaaze daad,
Hij werpt het slagzwaard neêr,
De knegt, die slechts van doodschrik viel,
Bekomt allengskens weêr.

Hij meldt den schildknaap zijn verdriet,
Hij wenscht een Ridder-daad,
Opdat hij 't meisjens hart vermurw',
Dat nu als hartleên staar,

o Ridder, roept hij, de Soudaan,
Heeft de oorlog reeds verklaard,
Daar is voor u het eerespoor,
Een oogst voor 't helden-zwaard,

Hij schudt de trotsche vederbos,
Die op de helmkam rust,
Van zuivere tevredenheid;
Het oorlog is zija lust.

Geweer en wapens roept hij uit,
En hij omhelst den knegt:
Tor driemaal zwaait hij 't Ridderstaal,
En vliegt straks naar 't gevegt.

IX.

MACHTILDA! hoe gedraagt gij u,

Blijft gij nog even koel?

o Neen, haar teérgevoelig hart

Had al te veel gevoel.

Zij lag wel op haar legersteê,

Maar door geen slaap verkwikt,

Zoodra zij slechts haare oogen sloeft,

Heeft haar een droom verschrikt.

Zij rijst des morgens rustloos op,

Zij lust noch spijs noch drank,

En 't kloppend harte zegt aan haar,

Gij zijt van liefde krank.

Zij gluurt, of ook haar Ridder kwam,

Maar met een kwijnend oog,

Zij wist niet, dat die groote Held,

Alreeds ten oorlog toog.

Zij wist niet, dat zijn heldenmoed,
 Op liefde was gegrond,
 Ja, dat hij nimmer rusten kon,
 Voor hij de *glorie* vond.

Dan spoedig blies de schelle saam,
 Zijn dappre heirtogt uit,
 MACHTILDA, die van vreeze kwijnt,
 Hoort dra dit schel geluid.

Het meisje zucht, verftomt en weent,
 Valt haast in onmagt neer,
 Gansch hooploos, troostloos staat zij daar:
 Zij weent op 't laatst niet meer.

De droefheid, die ten toppunt was,
 Kropt haare traanen op,
 De droefheid zwicht voor bittere spijt,
 Haar wanhoop rijst ten top.

Zij neemt het radeloos besluit,
 En gespt het barnas aan,
 Zij vliegt haar Ridder agterna,
 Om ook naar roem te staan.

Reeds bad de gouden morgenzon
 Heur ftraalen uitgespreid,
 Toen beider woeste legermagt,
 Ten veldslag was bereid.

De wraak vloog door de benden heen;
 De woedende Soudaan
 Zwaait reeds den zwarten paardenstaart,
 En schudt de halve maan.

De Ridder staat ter linker zij,
 Ter rechter zij' MACHTELID;
 Reeds hield de vuist het zwaard bekneid,
 De linker arm het schild.

De woede vuurt de harten aan;
 De slag breekt eindelijk los,
 De zwaarden klettren op het schild,
 Den Helm en vederbos.

De pijlen snorren heen en weér,
 De dood rent door den slag,
 Daar meenig dapper Soudanier,
 Het eind der dagen zag.

Lang hing de Krijgskans twijfelbaar;
 Dan 't Ridderheir wint veld,
 En ziet in 't eind den Sarazijn,
 Verlagen, heên gefield.

MACHTILDE, tot der dood ontroerd,
 Vliegt door het slagveld heên,
 En zoekt den trouwen minnaar op;
 Maar vindt hem niet — ô neen!

Zij vindt dien edlen Ridder niet,
 Den liefling haarer ziel,
 Die, zwaar gewond — en afgemat —
 Al suislend — neder viel.

„MACHTILDE! — nooit ziet mij uw oog;
 Zucht zijn verbleekte mond,
 Om u zigt ik naar roem maar ach!
 'k Ben doodelijk gewond.”

„'k Heb u vergeefsch zoo trouw bemind,
 Wees blijde — ik sterf met roem.”
 De Ridder stierf, gelijk des daags,
 Een frische lentebloem.

III.

Wanneer een felle storm het graan
 Op de akkers nedervelt,
 En alles tot een haijert maakt,
 Door 't ijfelijkt geweld;

Dan dekt een doodsche somberheid
 De ontluisterde natuur,
 De vogel zwijgt; de roos verkwijnt;
 De Landjeugd mist haar vuur.

Zoo treurt MACHTILDE, in bittren rouw,
 Haar droefheid was ten top,
 Zij sluit zich in haar aadlijk flor,
 In diepe stilheid, op.

Een donker, treurig rouwgewaad
 Bedekt haar schoone leen,
 Haar wang verbleekt; haar oog verdoofd,
 Ontluisterd door geweën.

„ Ach, zegt zij, wist ik slechts het graf,
 Daar mijn Beminde rust,
 Ik snelde naar die grafplaats toe,
 En stierf met vreugde en lust.”

„ Naast zijne zijde zoude ik zagt, —
 Zagt rusten met mijn held;
 Maar neen, wie weer in welk een oord
 Zijn lijk ligt neêrgeveld.”

De zon daalt langzaam westwaards heên,
 De maan treedt op haar spoor,
 Maar breekt bezwaarlijk, in den nacht,
 Den dikken nevel door.

De stormbui loeidt om 't oude slot,
 De regen klettert zwaar,
 Een aaklig, dikke duisternis,
 Maakt alles bang en naar.

MACHTILDE zit in eenzaamheid,
 Bij 't flauwe lamplicht neêr,
 Of treedt, door angst en vrees benard,
 Al waglend heên en weêr.

Een zeldzaam, onbekend gevoel,
 Vermeestert hare ziel;
 Zij voelt een flauwe, kleine hoop,
 Waar in zij nooit verviel.

Zij hoort 't gekletter van een paard,
 In 't holste van den nacht,
 „ Ach! zegt zij, zoo dit moedig ros,
 „ Mij eens mijn Ridder bragt!

Het paard staat stil; de brug valt neer;
 De poort wordt opgedaan;
 Hoe boust haar 't hart: — een ijzren voet
 Stapt op de trappen aan.

Een sidring vliegt door al haar leden,
 De schrik verlijft haar 't bloed,
 Toen eenslugs een bekende hand
 De kamer open doet.

„ MACHTILDE; roept een doffe stem,
 „ Raak mij niet aan, — o neen!
 „ Gij ziet hier uwen DAGOBERT,
 „ Hij is noch vleesch noch been.”

„ Het zwaard doorkliefsde 't jeugd'g hoofd,
 „ Ik ruste in vreemden oord,
 „ Mijn schim heeft om uw slot gewaard,
 „ En uwe klagt gehoord.”

„ Ik dagt, haast sterft mijn minnares,
 „ Verkropt door wee en smart,
 „ Uw dood zou mij een trouwdag zijn:
 „ Wat valt het toeven hard!

„ Ach Ridder, roept de ontroerde maagd,
 „ Ó Wee, gij hebt geen zwaard!
 „ Waarom, waarom mij niet ontzield,
 „ 'k Ben voor geen dood vervaard.

„ Zoude ik mijn hand, na mijnen dood,
 „ Bezoeden met uw bloed?
 „ MACHTILDE! neen — de tijd is daar,
 „ Waar in gij sterven moet.

„ De lamp, die op uw tafel staat;
 „ Heeft haast geens olie meér;
 „ Zoodra die lamp haar licht verliest,
 „ Zijgt ge in mijne armen neér.

- „ Het Paard, dat aan de valbrug wagt,
 „ Brengt ons dan eenslags voort;
 „ Daar zult ge uw Vader, Moeder zien,
 „ In een verruklijk oord.
-

- „ Het licht verdooft — uw wang verbleekt,
 „ Uw lip verblaauwd — uw oog
 „ Zinkt in de hollen beentkas neer:
 „ Daar sluit ge reeds het oog.
-

- „ De lamp gaat uit; — de laatste wahn
 „ Verspreidt zich om u heen:
 „ Gij sterft, o vreugd! gij sterft, mijn lief!
 „ En zijt met mij alleen.
-

- „ Uw bleeke schim vliegt in mijn arm. —
 „ Ach Ridder! haastig, voort,
 „ 'k Verlaat mijn ruuwe, loome stof,
 „ Waar is, waar is het oord?
-

- „ 't Is duizend mijlen hier van daan. —
 „ Hoe duizend — ach ik schrik!
 „ Geen nood, mijn minnares, wij zijn
 „ Daar, in een oogenblik.

Het schimmen-paar vliegt op het ros,
 Langs onbekende paën,
 „ Daar ginder, ó mijne engelint
 Breekt reeds de morgen aan.”

„ Daar ginder, ginder, ginder ver,
 „ Is dat verruklijk oord,
 „ Wij rijzen op, wij daalen neêr,
 „ Wij vliegen voord, voord, voord.

„ Ach welk een dikke duisternis
 Een Kerkhof — wee mij, ach!
 „ MACHTILDE! dit 's de plaats, waar ik
 „ Om u mijn einde zag.”

„ Daar is mijn graf — daal met mij neêr,
 „ Wij sluimren daar zoo zagt,
 „ In ongestoorde, stille rust,
 „ In onbekenden nacht!

„ Ó Gaarn — mijn lieve, trouwe held!
 Ja, 't is een heerlijk oord;
 Ik leg mij in uw kouden arm,
 Wij sluimren zagtkens voord.

V I S S C H E R S H U T .

Die gene, welke met Wisfelbrieven en *Documenten* in den zak, niers meer begeert, dan slechts van de eene plaats naar de andere te komen, mag dag en nacht half in den droom voordreizen; ik reize niet met hem. Veel liever behoude ik die helderheid van geest, welke geschikt is, om alles rondsom mij recht te betrachten, en ik besloot derhalven, aan eene zekere plaats, welke mij behaagde, eenigen tijd te blijven. Terwijl men mij het avondmaal bereidde, ging ik naar eene rivier, niet ver van daar gelegen en wandelde heen en weder.

O gij ongelukkigen, die van de avondschemering geen gebruik weet te maaken! de deugd bedekt zich vaak met derzelve sluier, en het medelijden gaat in dit somber gewaad, en zoekt een goed hart, om hetzelfde eenige zagte woorden te kunnen insluisteren.

Niet ver van mij stond een klein houten huisjen, de deur was half open, ik naderde en zag eene jonge vrouw, welke een kind aan de borst hield, om het zagtkens te doen insluimeren. Mer dezelve rust, welke op lang geleeden smart doorgaands volgt, aanschouwde zij het kind. In haare oogen was liefde, maar te gelijk ook iets nadenkends, zij kuschte het kleine scepfel en zag naar den hemel. Een spinnewiel in een boek en een vischers net aan

den wand, nevens eene bouwvallige tafel ——— dit was haar ganfche huisraad. Alles toonde de uiterfte armoede, zelfs de kleding der moeder, welke even zo flecht als zindelijk was. Naauwlijks bemerkte zij mij, of met de liefwaardigfte fchaamte bedekte zij haaren boezem, welke zeker de wellust van een enkelen gelukkigen geweest was. Terwijl ik haar vriendelijk groette en zij mij befchroomd dankte, kwam eene oude vrouw aan de deur, en bad om een aalmoes. De moeder des huizes zag jammerlijk het gering overfchot van het brood aan, dat naast haar op de tafel lag, sneed 'er een stukjen af en gaf het aan deze fmeekende vrouw — „meêr kan ik u niet geeven, zuchtte zij — en weende. En ik — gij die niet raaden kunt, wat ik verrigte, verdient zulks niet te weten — ik kenne u niet, zeide de ongelukkige, vol angst, neem het te rug, of ik kan dezen nacht niet gerust flaa-
— — — zigt te vreden, gij zult mij niet weder zien, en oogenblikkelijk liep ik weder naar het pofthuis.

„ *Zij zal nog verhongeren, en het is haar verdiende loon!* Een man, in 't zwart gekleed, was de geen, welke dit in de gemeene kamer zeide, toen ik de deur opende. Op eene koele wijze groetede hij mij. „ *Ja zij zal verhongeren?* ” — — durf ik vraagen wie? — — Het was — — Rechtaardige Hemel! het was dezelfde, welke ik even gezien had — verhongeren? Waarom? wat heeft die goede vrouw u gedaan? — — *de goede vrouw?* viel hij mij met een afschuwlijken lach in de reden, *zij was gelukkig, zo zij dien naam verdiende; de jonge Vifcher,*

welke vader van het kind is, kan haar bezwaarlijk helpen, hij is onder de Soldaaten, wie weet of het scheidfel hem ooit weder ziet.

Zonder iets te antwoorden, verzogt ik den waard om eene bijzondere kamer, en sloot de deur agter mij; de geestelijke mogt mij volgen, dacht ik.

Arm meisje! uw laatste brood deeldet gij met eene behoeftige, en gij zoud van honger sterven? God der ontferming! was dit een uwer priesteren? Hij zoude het stukken brood aan geen elendigen gegeven hebben! — Haar gelaat was louter onschuld. Ach! een ongelukkig oogenblik — de deugd van een meisje is iets heiligs — — maar kan men dan geen onderscheid maaken? — — gij die haar zoo luidruchtig verdoemt,

Gij weet niet, hoe in arme hutten,
 Het jeugdig bloed vol vuur bemint,
 Hoe lang een meisje vaak moet srijden,
 Eer haar de *jongeling* verwint.

Aldaar, waar zij de handen wrong,
 Waar zij haare onschuld had verlooren,
 Waar zij in 't akligste des nachts,
 De stem der wanhoop droef deed hooren;

Daar is 't, dat snodeheid voor haar sneeft,
Terwijl de hemel 't haar vergeeft.

Arm meisje! zoudt gij veracht, vervolgd zijn? en in
de groote waereld eert men die Juffet,

Die nooit in zachte kuische lust,
En van haar zwakheid onbewust,
In 's lievlings armen neêr kan zinken,
Die als men haar om liefde vraagt,
Geen roozen van beschaamdheid draagt,
Geen traanen op 't gelaat voelt blinken,
Die, onder 't kusfchen, zagt op haaren boezem zinken;
Maar die, in onbeschaamde pracht,
Verleidend wenkt, wellustig lacht;
Den jong'ling, aan haar zijde wagt,
Terwijl zij 't hart, dat van onkuische liefde blaakt,
Aan wellust 's zwijmelwijn verderflijk dronken maakt.

V E R G E L I J K I N G E N .

Is niet het leven eenes *kind's* gelijk aan de jeugdige *lente*, en de wordende mensch aan de knop eener bloeme; daar aan gelijk, ontwikkelt het zich, om in schoonheid te glooren! —

Doch kort zijn de dagen der schoonheid, even gelijk de dagen des bloefems; en wanneer de stervende bloeme zich tot eene vrucht vormt, dan noemt men het *Zomer*, en in het leven van den mensch — *mannelijken ouderdom*.

Is nu de lente zagt, heeft noch regen, noch een verdervende rups de bloefem beschadigd, dan volgen *heilzame vrugten*.

Heeft geene slechte opvoeding, geene verkeerde hartsrocht het menschelijk hart bedorven, dan ook volgen *heilzame daaden*.

De Zomer geeft wel schoone dagen; maar de hette vermoelt ons tevens en verschrikkelijke onweders verwekken dikwijls *angstige oogenblikken*.

Zo vermoeljen ons de bezigheden des levens, komtner en zorgen *omwolken de ziele*, even als de onweders den hemel.

Dan een koele avond verzoet ons de hette des daags, en heerlijk is het, wanneer de zon naar het onweder de regendroppen tot diamanten vormt. — Zoo beloont rust de moeilijkheden des arbeids. Zoeter is de vreugde, wanneer men ook het tegendeel kent en even zo heilzaam is het lijden voor ons hart, als het onweder voor de lucht en gewassen.

Nu volgt de milde *Herfst* en met dezen donkere dagen. De vrugten des zomers zijn rijp en de gloed der zon wordt zwak. De korte, nevelachtige dagen en het verwelkend groen verkondigt den naderenden *winter*. Langzaam verliest de natuur en kragt en schoonheid, tot eindelijk een strenge nacht het gering overschot haarer gluur vernietigt: — de *winter* zegepraalt en doodsche *silte* daalt op de treurige natuur neder.

De Oude, de eerwaardige Oude stapt ook uit den *Herfst* zijnes levens, de tijd des vrugtdragens is voorbij; ook voor hem wordt de zon des levens al zwakker en zwakker, de grijze lok zijns schedels en de verwelkende leefkragt verkondigt ook hem den naderenden winter: rustig ziet hij denzelfden naderen, over hem zegepraalen; hij daalt, even als de natuur, in eene doodsche *silte* neder!

Maar word zij niet opgewekt, — de natuur? — wordt zij niet verjongd en veredelt door de wederkeerende lente? en zou de mensch in eene treurige sluimering voord-

rusten? — ha! zou de gelijkheid hier ophouden? — neen,
zeker niet, neen! — gelijk de natuur in den glans der len-
te — zo zal hij ontwaaken; dit leert ons het vernuft, het
zwakke vernuft; ja, leert de inspraak Gods ons zelfs de-
ze waarheid niet? — ó welk een uitzigt in de toekomen-
de hemelsche lente!

Verrukking! blij verschiet!

Gods stem leert ons, ó ja! De hoop beschaamt ons niet:

Laat hier de dood de stofhuur slaaken,

Bij 't heerlijkst morgenlicht, zal vast de mensch ontwaaken,

Hij schudt de sterflijkheid verheugd, gezaligd, af,

En stapr, geheel verkwikt, uit zijn weldaadig graf!

H I J S C H I E P M A N E N V R O U W ,

I. Boek Mozes. Vers 27.

Ik heb steeds gedacht, dat deze spreuk niet te vergeefsch in den bijbel staat, en denke zulks nog. — zoude zij onder anderen ook dit niet te kennen geeven: wanneer eene zodanige vrouw ons door haare schoonheid verwint, behoeven wij ons des niet te schaamen, want God heeft de vrouwe met haare schoonheid geschapen.

Het jammerde den Schepper, dat de man in 't zweet zijns aanschijns zoude wandelen, tot dat hij weder tot aarde wierdt, waar uit hij genomen was, en dacht om hem *wel* te doen — toen daalde het teder gesluister uit den Hemel, de liefde sloeg met de vleugelen, en de engelen huppelden van vreugde, bij het geluid van den eersten vleugelslag; maar de vyand kwam ook hier in den nacht en zaaide vergiftige draaken, monsters met prachtige kleederen, met gouden klauwen, deze kwamen en overbeerden de schoone jongelingen en meisjes, en de heilige liefde der vrouw vlood, en verborg zich in de scheuren der rotsen en op de toppen der bergen zalig is die geen, welke dezelve zal vinden.

ASMUS.

W E L D A D I G H E I D .

Die onder de schoonen leeft en niets van dezelve leert, heeft geen hart; hoe kon anders elk lachjen, elke traan voor hem verlooren gaan?

Laat mij geworden, zeide een klein tienjaarg meisjen, met het welke ik aan het venster stond, tegen haare ouder zuster, *ik wil den armen man iets toewerpen*, maar de zuster kwam haar daarin voor. Treurig zag zij het beursjen aan, waarin nog maar weinig speelgeld overig was, en vervolgde op dezen goedhartigen toon: „*Zederd wij van onze goederen te rug gekeerd zijn, heb ik nog niets aan de armen gegeven, reeds dikwijls heeft mij zulks leed gedaan, maar ook de eerste bedelaar welke ik zie..... Voortreffelijk, lief meisjen! zult gij even zoo denken, als gij u eenmaal in de groote waereld zult bevinden?*”

Het goede kleine meisjen had mij zulks niet te vergeefs gezegd, ik herinnerde mij hetzelfde op eene zekere plaats, alwaar ik verscheide maanden geweest was, zonder naar eenen behoefstigen, dien ik weeklijks iets geven konde, te verneemen. Oogenblikkelijk deed ik onderzoek en men wees mij eenen Kranken man in de grootste ellende gedompeld. Zijne dochter, een jong meisjen, uitgeteerd als een geraamte, kwam elke keer bij mij, om de kleine gift te haalen. Op zekeren morgen trad zij, volgens gewoonte, in mijne kamer en overhandigde mij een brief. Haar vader was in den voorledenen

nacht gestorven: in de laatste oogenblikken had hij aan zijnen weldoener gedacht, hem gezegend en zijne dochter mij aanbevolen. Nooit had ik den gestorven gezien, maar mijn hart had mij met hem verbonden. Vol droefheid, als waare hij een mijner nabestaanden, gaf ik de dochter mijn aandeel tot de begraafenisfe: gij kunt zo dikwils komen als te vooren, zeide ik, en den geheelen dag behield ik den indruk des briefs.

Gij hebt zeker, lieve ADELAIDE! den avond niet vergeeten, wanneer ik u de geschiedenis verhaalde. Midden in het verhaal moest ik ophouden, mij omkeeren, en toen kwaamt gij naar mij toe, drukte mij stilzwijgend de hand, en gaf mij een kusch, zo als engelen ze aan deugdzaamen geeven.

Het afscheid van de ongelukkige had mij getroffen, toen ik de stad, waarin gij woont, moest verlaten; nu op mijne reize vond ik haar weder. ADELAIDES kusch had mij dezelve nog waardig gemaakt. Wilt gij, zeide ik tegen een tedere schoonheid het huisgezin, 't welk ik steeds als mijne dierbaarste nabestaanden behartigde, wederom als nabestaanden van mij aanneemen? zij beloofde zulks, en de errinnering, met welke aandoening mijne vriendin het deede, zal mij eenen anderen behoefstigen doen opzoeken, welke mij op zijn doodbedde zegent!

JACOBI.

E L I S E.

*Muse plaintive, a toi, qui fais répandre,
Ces pleurs touchans, delices d' un coeur tendre,
Des vrais amans, toi, qui peins le malheur,
Donne à ma voix l'accent de la douleur!*

BERNARD.

Ik vinde u dan weder, beminlijke ELISE!

Maar hoe? God! hoe ijslijk!

In 't midden der ondeugd,

Op d' oever der hel.

Ach wat storm van driften en droevig herdenken!

Om u eeuwig te misfen,

Vinde ik uw dan weder;

ELISE, mijn wellust!

Dat akelig eeuwig, hoe vreeslijk treffend!

Even zo treft de bliksem

Den beangstigten mensch,

Die sidderend sneeft.

Wat kan ik thans hoopen, de troost van mijn leven,

Uw bezit, mijne ELISE!

Thans is alles voorbij,

En mijn klagt is als wind.

O vorige dagen, vol zagt lachende onschuld,
 Waar zijn thans die lonkfters,
 Zo loddrig en kwijnend;
 Doch tevens zo fchuldloos?

Die treffende lonkfters, die alles beloofden,
 Thans bedrieglijk en wulpsch,
 Vervoeren tot wellust —
 Maar wellust met wroeging.

Ach uw tedre trekken, voorheen zo vol luister,
 Door onkuischheid verbasterd,
 Vertoonen ELISE,
 Doch onkenbaar voor mij.

Gij fchijnt mij een bloem, die door ftorm getroffen,
 Geknakt, wreedaartig geknakt,
 Naar de aarde zich bukt,
 En haar noodlot niet voelt.

Doch de wandelaar, die haar knop zag ontluiken,
 Gevoelt echter treffend,
 Welk een droevige ramp,
 Haar dit onheil voorfpelt.

Even zo bloedt mijn hart, mijne dierbaare ELISE!
 Ach uw toekomend lot,
 Beminnelijke Engel
 Vervult mij met fchrik.

Gij slaapt, ja gij slaapt op den rand van een afgrond,
Waak op, dierbaar schepsel
Smeek God om genade,
En leef weer voor eeuwig.

EEN KLOOSTER GESCHIEDENIS,

van de tweede helft dezer Eeuw.

SOMMERWALD, een vuurige jongeling, in eene der voor- naamste Steden in Duitschland, werd van geld en eergie- rige Ouders, zijnen ouderen Broeder opgeofferd, en in een Klooster gestookt. Hij was in die tedere jaaren, waarin de mensch nog geen begrip heeft van zich zelf, en de rechten van anderen over hem, noch geen bezef we- gens de natuur zijner hartstochten en geen bevatting van de gevolgen zijner vrije gelofte, die hij aflegt. Hij bond zich door deze gelofte, en verpligte zich daar door de bil- lijke voorrechten der natuur te wederstaan, die kort daar op in den jongen mensch allergeweldigst ontwaakten. Hij zag met afschrik op zijnen stand neder; wanhoopend be- merkte hij een duisteren en van vreugd beroofden toe- komst; voelde op 't levendigst zijne treurige afzonde- ring van de menschelijke gezelligheid, die zich zijne ver- beelding onder de allertreffendste kouleuren voorstelde. Ver- geefsch ontweek zijne ziel den duisteren melancholischen Kloostermuur; minder getroost zonk zij weder te rug in den afgrond, waarin de schoonste bloei zijns levens ver- teerde; hij was buiten staat, de keten, die hem kluisterde, te verbreeken. Het eeuwig wederzien dezer treurige voor- stelling drukte zijnen moed ganschelijk ter neder en be- zwaarde zijn geheele verbeeldingskracht.

Door den innerlijken ondraaglijken strijd zijner harts- tochten hier en gindsch gedreeven, wierp hij zich voor

't Altaar, 't welk hij door onheilige neigingen geloofde te ontwijden; echter zijn bloedend hart was buiten staat zich op te heffen, en treuriger sloop hij naar zijn Cel weder te rug.

Eindelijk wederstond hij niet langer; de krachten zijner ziel waaren door zo veel tegenstrijdige neigingen verzwakt; de moed, om dezelve langer te wederstaan, was verdweenen; SOMMERWALD was een mensch; geloofde niet minnenijdig te worden, ontweek naar verscheide vrugtlooze pogingen, zijne treurige gevangenis, en vlugtte naar Holland.

Hier bemerkte hij weldra, dat de natuur nog meerer behoeften te bevredigen had, dan slechts de zucht naar vrijheid. Deze dringende nood ontwikkelde zijne talenten, hij had vlijtig gestudeerd; en dewijl hij te wel dacht, om zich door buigen en krommen ergens in eenige bediening te dringen, werd hij *Corrector* in eene Boekdrukkerij. Hij vervulde de vereischens zijner post zo goed, was zo bekwaam en kloek; dat hij tot gewigtiger werkzaamheden oplom en daar door in een niet zeer langen tijd een som van bijna twintig duizend Guldens bij een had.

Echter bij dit alles ontwaakte bij hem de trek naar zijn Vaderland; zijne geheele ziel strekte zich daarheen en het verblijf in Holland werd hem van dag tot dag ondraagelijker; hem dacht, hij konde nu veilig in de hoofdstad verkeerren; niemand zoude zich zijnes weêr herinneren, de rijpheid der mannelijke jaaren, de veranderde kleeding had hem onkenbaar gemaakt; in eene stad, waar

in gestadige af en toevloed van omstandigheden het aandenken van voorleedene voorvallen verdeelgt. In 't kort, hij ging naar zijn Vaderland te rug, zette zich met zijn aangewonnen Capitaal in de hoofdstad neder, en vond weldra middel het zelve door arbeid, bij dewelke hij zijne versijnde manier van denken gebruiken konde, nog te vermeerderen.

Tot nu toe had de jongman nog altoos een edelgebruik van zijne Vrijheid gemaakt & zijne onschuld verschafte hem zekere tedere gevoeligheid van hart, die de ware liefde zo inneemend maakt. De behoeften van het hart zijn moetslijkst te bevreedigen, als die van onëdeeler zinnlijkheden; hij kwijnde naar eene beminde, die zijne ware jeugdige verbeelding hem voorstelde; overal zocht hij zijne *ideaal*, dat hem, wanneer hij het meende gevonden te hebben, altoos weder ontging. Eindelijk vond hij 't, en raakte geheel in liefde verzonken, zo als 't van een zo lang betengelde hartstocht te vermoeden was. Bij toeval verkreeg hij verkeerling bij eene stille familie. Moeder en Dochter leefden in eenzaamheid: tedere genegenheid en overzēntemming van zinnen verhonden beiden sterker te samen, dan de banden des bloeds. Vrouw van WARENDORFF leefde als weduwe van een zeer middenmatige vermogen, het geen egter toercikende was, om haar beminnenswaardige FREDERIKE een voortreffelijke opvoeding te verschaffen. De natuur had deze eenige dochter met alle de aantreklijkheden haarer kunne opgesierd; haar verstand was vroeg rijp en boven alle vooroordeel en in-

beelding verheeven geworden; en wanneer SOMMERWALD haar zag, veroorzaakten haare Deugden die duurzame sterke genegenheid, die zonder voorwerp reeds lang als een gloed onder de asche gesmeuld had.

Zijne genegenheid was van de edelste soort: hij was zo gelukkig, het voorwerp zijner liefde de grootste hoogachting waardig te vinden. De moeder billikte zijne genegenheid, daar hij als Bruidegom om FREDERIKE's hand aanhield. SOMMERWALD was een man, waar voor men zeer veel genegenheid kon opvatten; boven dien bemindde hij van ganscher ziele, en dusdanig een liefde bekoort zeker altoos elke vrouwlijke ziel. Vrouw van WARRENHOF was niet onbewust, dat ook het schoonste meisje, wanneer 't onbemiddeld is, niet ligtelijk een vrijer vindt. Die gouden tijd is verdweenen, toen deugd en eerlijk armoede als een goede huwelijks gift gerekend werd! FREDERIKE beantwoorde zijne liefde met dat teder gevoel, waar voor ingetoogen eerlievende meisjes zo geheel vatbaar zijn. Zij zag, bemindde en liefde slechts dien eenigen, welke voordaan haare geheele ziel en zinnen vervulde.

Op 't oogenblik, dat SOMMERWALD zijne bruid naar 't altaar zoude geleiden, bezwalkte plotslijk het aandenken aan de verbroken heilige geloften zijn geluk; zijne ziel werd door duizend vertwijfelingen van één gereeten; hij was in de grondstellingen der Roomschen Kerk opgebracht; volgens dezen had hij zich door zijn begaanen misflag de eeuwige verdoemenis op den hals geladen. On-

der deze kweliende verwijtingen besloot hij evenwel , het meisjen , dat hij aanbad , en zijne liefde reeds sterk beandwoorde , zijn hart te geeven.

De vreugde van een gelukkig huwelijk veranderde in hem weldra alle droefgeestige herdenkingen van voorige tijden. De Gemaal was noch tederer , noch verliefder , dan de bruidegom , en binnen eenige jaaren werd hij Vader van twee beminnenswaardige kinderen. Hoe te vrede was SOMMERWALD in zijnen stand ! Hoe vurig dankte hij den Hemel voor iedere vreugd , die hem als Gemaal en Vader te beurt viel. Nu bemerkte hij , dat het geen zonde geweest was , dien levenloozen stand te verlaten. Hij had zijn aanwezen vermenigvuldigd ; bezorgde den staat nuttige medeleden ; hoe veel verdienstelijker dacht zulks hem niet , als de Hora's , om middernacht , zonder gedachten voord te brommen : in 't kort , zijn geluk werd door niets gestoord , dan als hem zomtjds inviel , dat eene zo voordeelige omstandigheid niet altoos van duur konde zijn.

Op zekeren dag vereischten zijne bezigheden , dat hij zich naar eene andere zijde der stad begeeven moest. Onder weg werd hij een zijner gewezene Kloostergezellen gewaar. Een wandelaar , die van een adder gewond raakt , vlugt met geen meerer verbazing , dan hij. Hij wilde een hoek omgaan , maar zijne knieën knikten onder hem. Hij was nauwlijks in staat zijn voet van den grond op te heffen. De scherpzijnde Kloosterbroeder had hem insgelijks terstond bemerkt , liep naar hem toe , gaf zijne verwondering , van hem hier te ontmoeten , te ken-

nen, en vroeg naar de oorzaak zijner verandering. De arme verraste SOMMERWALD dacht op geen konstgreep, op geen list; hij verhaalde geheel trouwhartig, hoe alles was voorgevallen, en hoe het zich met hem van tijd tot tijd had toegedragen; gaf te kennen, dat hij getrouwd was, Kinderen had, en zich den gelukkigsten man der waereld rekende. De flimme broeder hoorde dit alles aan met eene stille geveinsdheid, verhengde zich buiten maate over SOMMERWALDS weltevredenheid, billijkte zijn besluit, van een levensmanier verlaaten te hebben, waartoe hij geene roeping gevoeld had; verzekerde, dat de overste geheel geen bijzondere navorsching daaromtrent gedaan had; men had hem geheel uit den zin gesteld, in 't kort, de ontvlugte kon hier omtrent geheel zonder zorg zijn. SOMMERWALD buiten zich zelve van vreugde, omhelsde, liefkoosde de verflokte Kloosterziel, en nodigde hem bij zich, om getuigen van zijn geluk te zijn; gaf hem naauwkeurig zijne woning te kennen, en ijde met een verligt hart van hem af.

Wanneer hij zijn vrouw zag, die hem met de jongste zijner kinderen te gemoet kwam, ontvielen hem een paar traanen. FREDERIKE hield aan, zij wilde zijn kommer met hem deelen, hij zweeg echter, zag treurig naar den Hemel, en besloot bij zich zelve, zijne tedere vrouw geene bekommertlike uren te veröorzaaken. Zijne ziel verleevendigde ook weldra weder, in den omgang met zijne FREDERIKE, en dus viel de avond. Hij had even zijne beide kinderen voor zich, die hij zegende en kuschte

voor en alſeer FREDERIKE dezelve te bedde bragt , wanneer 'er ſterk aan de huisdeur geklopt werd . Hij ijde om op te doen ; daar drongen terſtond gerechtsdienaaren , veel volk met nachtlantarens en eenige Paters naar binnen , die zich oogebliklijk van hem verzekerden ; andere voerden zijne vrouw en kinderen weg . Hij ſmeekte en bad , dat men slechts zijne vrouw en kinderen verſchonon wilde ; te vergeeſch ; hij werd met ketenen beiaaden , en naar een gevangenis geſleept , die met den waardigen naam *in pace* genoemd werd . Over het noodlot zijner beminde werd een haatelijk zwijgen jegens hem in acht genomen ; en dewijl men dezen eenigſten troost met de uiterſte hardnekkigheid geheel ontzegd werd , zonk hij in eene allrijſfelijkſte droefgeestigheid , en ſtierf .

Zijn treurig einde bevredigde de bittere wraakzucht zijner vervolgeren nog niet geheel . De arme ongelukkige FREDERIKE werd in eene van die huizen gebragt , waar de gerechtigheid hederlijke vrouwſperſoonen tugtigt . Haar oudſte kind werd in het vondeling huis aangegeeven : waarin had de arme onſchuldige FREDERIKE misdreeven , om zo gehandeld te worden ? Zij genoot geene andere vrijheid , dan die , van onverhinderd te kunnen weenen ; ook mogt zij zelf den troost niet genieten , om wegens het noodlot van haaren man en kinderen eenige kennis te bekomen . Dus bragt zij lang de ellendigſte dagen door , tot het eindelijk de heeren Paters , die haar hadden doen vastzeten , begon te verveelen , het bedongen koſtgeld voor haar te betaalen ; haare oppaſter werd het tevens

moede, om haar voor niet te onderhouden, en de deuren haarer gevangenis werden geöpend.

FREDERIKE verzuimde geen oogenblik, om naar haaren man en kinderen te verneemen. Nu bekwam zij kennis van het verschriklijk geheim, het welk haar man steeds verborgen had gehouden: zij ontdekte nu eerst, dat haar man het altaar was toegewijd, dat zijn ouders hem daar toe gedwongen hadden, dat hij eindelijk het offer hunner heilige woede was geworden; dat haar oudste zoon als een vrugt van onkuifche liefde werd aangemerkt, en dat het overige haarer omstandigheden geheel onbekend was. Men verbeelde zich eens, welk een opééngehoopt lijden het teder hart van vrouw en moeder van een reeten; bij dit alles be- zweek zij bijna onder den last der drukkendste armoede; en deeze dwong haar, zich, ook zelfs, aan de voeten van de vervolgeren haars mans neder te werpen, en in naam van den Godsdienst en alles wat den menschen heilig moet zijn, om hulp en medelijden te smeeken; Slechts om 't nodige daaglijks brood bad zij die genen, die haar alles ontnamen; zij verftieten haar echter, onder den verachtelijken naam van boeleerster, die haaren ellendigen toestand ver- diend had. Nu wanhoopde zij op allen uitkomst; haare zinnen waren in de allerijfelijkste verwaring, en was zij niet door een duister gevoel wederhouden, zekerlijk had zij door eene wanhoopige daad een einde aan haare ellende gemaakt.

Eene vrouw, die FREDERIKE met niets dan een vrugtloos medelijden konde bijstaan, raade haar aan, zich tot de

waereldlijke overigheid te wenden. De ongelukkige volgde deze zwakke blik van hoop, en begaf zich bij een advokaat, waar haar zekerlijk de Voorzienigheid zelve geleid had, dewijl zij 'er geen kende, en dus allen haar dezelfde waaren; deze waardige man wierp zich aanstonds voor haaren beschermmer op, ondersteunde haar door weldaaden, nam haare zaak ter harte, en bragt dezelve voor het Hofgericht. Het verloren kind werd te rug gevorderd; en 't noodlot van 't andere kind met de levendigste kleuren afgeschilderd; het schein of SOMERWALD uit zijn graf verrezzen was en door den mond van dezen grootmoedigen beschermmer voor vrouw en kinderen pleitete. De gansche menigte, welke hij de zaak voordroeg, versmolt in traanen. Nimmer was in dit oord een treffender schouwspel gezien: de Rechters stemden eenpaarig en de menschenliefde zegepraalde; FREDERIKE verkreeg haare kinderen te rug; en het Klooster werd tot eene aanzienlijke schadeloosstelling veroordeeld; ieder een dankte en zegende de wijze menschenliefde der overigheid, dan deze was echter niet vermogende om den dooden uit het graf te herroepen; FREDERIKE bewende haar geheel leven door, den besten en rechtschapenen echtgenoot.

